

Stichting Buurtpastoraat Utrecht **Jaarverslag 2017**

Colofon

Jaarverslag 2017

Stichting Buurtpastoraat Utrecht

Oude gracht 33

3511 AC Utrecht

T 030 - 2331063

E info@buurtpastoraat.nl

I www.buurtpastoraat.nl

Bankrekening NL78 RABO 0147 6825 09

Fiscaal nummer 8201.06.811.L.01

Bestuur

Mevrouw Drs. M. Ploeg, waarnemend voorzitter

De heer drs. G.A.W. Martens, secretaris

De heer B van 't Oever RA, penningmeester

Mevrouw drs. M. Ploeg, lid

De heer drs. N.C. van Zeben, lid

Directeur

De heer drs. J.Franken

Pastores

Mevrouw M.A.M. de Bree

De heer R.J.J. van Breemen MA

Mevrouw E.J. van Dis, MA

Mevrouw H.E. Heidinga BA

De heer drs. T.P.M. Schlatmann

Medewerkers

Frater M.J. Ruitenberg

Mevrouw M.C. Kling

Mevrouw J.F.M. Dresens

De heer C.A. Lauffer

Fotografie

- Rutger van Breemen voorkant omslag, pagina 16 t/m 22 en binnenkant omslag, voor en achter.
- Elizabeth van Dis pagina 27 t/m 33.
- Heleen Heidinga pagina 36 t/m 43.
- Titus Schlatmann pagina 10 t/m 13 en achterkant omslag.
- Gonda de Haan pagina 6 en 8 (portret Titus Schlatmann).
- Roelant Meijer pagina 6 en 24 (portret Elizabeth van Dis).
- Gerard Oonk pagina 6 en 34 (portret Heleen Heidinga).
- Laura van Wijnen pagina 6 en 14 (portret Rutger van Breemen).
- Het portret van Monique de Bree (pagina 6 en 23) is door haarzelf aangeleverd.

Ontwerp

Jeroen van Lente Grafisch ontwerper, Rosmalen

Druk

Drukkerij DekkersvanGerwen, Den Bosch

april 2018

Stichting Buurtpastoraat Utrecht ontvangt steun van:

Voorwoord

Alstublieft! Veel leesplezier! Hier is weer het jaarverslag van de Stichting Buurtpastoraat Utrecht. Inmiddels een vertrouwd en gewaardeerd document waar naar wordt uitgezien door wie aan solidariteit wil bouwen met kwetsbare stadgenoten, wil volgen hoe het present en trouw optrekken met mensen uitwerkt en zich geïnspireerd weet door deze bijzondere vorm van pastoraat. Buurtpastoraat bestaat inmiddels vijftwintig jaar en is niet meer uit Utrecht weg te denken. Later dit jaar willen we dat ook met u vieren.

Als je terugkijkt zijn het vijftwintig jaren 'in beweging zijn'. Levens gaan door. Er gebeuren steeds nieuwe dingen. Nieuwe opvattingen komen op. Bezuinigingen worden afgekondigd. Vertrouwde structuren verlopen en verdwijnen, Andere inrichting van zorg en welzijn en zo meer wordt ingevoerd. De maatschappelijke ontwikkelingen staan niet stil. Er wordt gereorganiseerd en vernieuwd, verbouwd... De buurtpastores hebben het allemaal meegemaakt en zich steeds ingezet om op te trekken met de meest kwetsbaren in onze samenleving, om hen steun te geven en op de been te blijven. En, als het kan, méér: iets van geluk te vinden. Vanuit hun observaties en praktijkervaringen hebben de buurtpastores met collega-werkers en instanties samengewerkt, verbanden opgebouwd en ook 'kritiek met kwaliteit' geboden ten dienste van wie eigen kracht te kort komt. Zo heeft buurtpastoraat zijn unieke plaats verworven in het Utrechtse zorg-, welzijns- en zingevingslandschap. We blijven graag onze bijdrage leveren. Het is onze overtuiging dat het evangelie zo handen en voeten krijgt.

In 2017 werden wijkcontacten, collega's en bestuur opgeschrikt door de ziekte die bij Monique de Bree opnieuw terugkeerde. Gelukkig kon zij zich weer door de tegenslag naar genezing vechten. Wij danken ieder die haar in deze moeilijke periode steun bood.

Wij hopen dat u ons jaarverslag met interesse en aandacht leest. Deel het ook met anderen die er naar uw idee iets aan kunnen hebben. Want steun voor ons werk blijft een noodzaak. Mocht u het buurtpastoraat financieel willen steunen dan is het banknummer voor een gift te vinden op onze website www.buurtpastoraatutrecht.nl/de_stichting of met de knop 'online donatie'. Bij voorbaat onze hartelijke dank!

Gérard Martens, voorzitter
maart 2018

Missie van het Buurtpastoraat Utrecht

Vanuit het Evangelie zijn buurt-pastores aanwezig bij kwetsbare mensen in Utrechtse buurten om hen te steunen in:

- hun streven naar herstel en behoud van hun waardigheid;
- hun streven naar herstel en behoud van zeggenschap in zaken die hun bestaan bepalen;
- hun zoeken naar perspectief in leven en samenleven.

Wij doen dit omdat we geloven dat elk mens beeld van God is, waardevol en de moeite waard.

We weten ons geroepen juist die mensen nabij te zijn, die in de samenleving weinig of geen aanzien hebben.

Wij doen dit opdat mensen niet verloren lopen, maar zich opgenomen weten in een menslievende gemeenschap – tenminste met ons – waarin we elkaar met goede zorg en aandacht nabij zijn. We doen dit vanuit een verbondenheid met de Rooms Katholieke Kerk.

Wilt u ons steunen?

Dat kan ook online.

Zie: www.buurtpastoraat.nl > Online donatie

Onze Stichting heeft ook het ANBI-keurmerk, dus... giften en legaten geven belastingvoordeel voor u.

Bankrekening NL78 RABO 0147 6825 09

Rivierenwijk | Kanaleneiland

8 Buurtpastor Titus Schlatmann

Eerste Daalsedijkbuurt

14 Buurtpastor Rutger van Breemen

23 Buurtpastor Monique de Bree

Rietveldbuurt

24 Buurtpastor Elizabeth van Dis

Geuzenwijk

34 Buurtpastor Heleen Heidinga

44 Thema's en signalen vanuit de leefwereld

48 Overdracht en samenwerking

50 Verslag van de organisatie

54 Staat van baten en lasten

In het afgelopen jaar heeft mijn werk bestaan uit relationeel werken met wijkbewoners. Dat wil zeggen: het aangaan van verbinding met mensen, tijd en aandacht bieden, ontvankelijk en open zijn en vandaar uit zorgzaam en ondersteunend zijn. Ik begaf mij in de informele netwerken in de buurt, zonder loket of kantoor. Ik liep rond op straat, ik kwam bij mensen thuis en ik sloot aan bij bewoners-activiteiten. Ik probeerde oningevulde tijd te hebben, waarin ik rondliep in de wandelgangen, bij de deur waar sigaretten gerookt werden, bij de fiets. Ik hoorde daar veel over alledaagse vreugdes en alledaagse worstelingen van buurtbewoners. Ik voelde me vaak een professionele vriend. De contacten waren soms eenmalig en kortstondig, maar meestal terugkerend en langer lopend. Maar daardoor ook met meer resultaat. Om dat er meer vertrouwen kon groeien en meer kennis ontstond bij mij over de leefwereld en beleving van de mensen waarmee ik optrok. Er was veel aan de hand in de levens van de mensen die ik sprak: langdurige financiële krapte, stress, eenzaamheid, overgewicht, ruzie, spanning, terugval in verslaving, lichamelijke aftakeling.

Ik heb geprobeerd te functioneren als een 'communicatieve ruimte'. Daarmee bedoel ik: mijn aanwezigheid bood de mogelijkheid aan buurtbewoners om in een veilige ruimte van tijd en aandacht te verschijnen, zich te uiten, zich te hernemen, zich te herpakken

Titus Schlatmann

Buurtpastor in Rivierenwijk | Kanaleneiland

Ik ervoer daarin een verschil met de meeste collega's en organisaties in het sociale veld. Ik ontdekte dat er niet veel collega's op een vergelijkbare wijze als bij mij toekwamen aan werken op dit buurtniveau en aan investeren in informele netwerken van de bewoners. Terwijl daar, in het alledaagse, op buurtniveau, de kansen lagen dat mensen er voor elkaar zijn, dat zij onderlinge steun en bemoediging geven, een arm om je heen, een luisterend oor, een ander om mee te lachen of mee te huilen, mee te eten, iets mee te organiseren of samen een dagje mee uit te gaan. Om dit te laten groeien, heb ik het afgelopen jaar gewerkt aan onderlinge ontmoetingen tussen wijkbewoners, in het bijzonder bij mensen met weinig kwaliteit van leven. Ik heb mensen op een losse, alledaagse manier laten kennismaken met elkaar. En vervolgens stimuleerde ik terugkerende ontmoeting, opdat mensen verbinding en vriendschap met elkaar gingen opbouwen. Dat kan nogal helpen, als je problemen hebt in het leven, of als het gewoon allemaal even heel moeilijk is.

Ik heb geprobeerd te functioneren als een 'communicatieve ruimte'. Daarmee bedoel ik: dat mijn aanwezigheid de mogelijkheid bood aan buurtbewoners om in een veilige ruimte van tijd en aandacht te

verschijnen, zich te uiten, zich te hernemen, zich te herpakken. Zonder dat daar meteen een oordeel over geveld werd. Ik vermoed dat hen dat geholpen heeft in hun strijd om behoud van hun waardigheid en geluk. Ik probeerde overal waar ik verscheen beschikbaar te zijn als communicatieve ruimte. Dat mensen konden vertellen wat zij wilden. Dat ze konden mopperen, klagen, twijfelen, sparren en spiegelen, triomferen en stralen. Dat lucht op, maakt mensen lichter en milder.

Dit gebeurde ook in veel groepen waarmee ik werkte. Ik initieerde zelf geen projecten, maar probeerde initiatieven van wijkbewoners te versterken. Ik ondersteunde – waar dat gewenst was – bijeenkomsten van bewoners. Ik was ook in 2017 op diverse locaties begeleidend betrokken bij eigen initiatieven van bewoners, waaronder vormen van zelfbeheer.

De kunst was om voldoende, en tegelijk ook zo min mogelijk, aanwezig te zijn. Om te zoeken naar maximale zelfstandigheid. Ik probeerde onzichtbaar te werken en mezelf overbodig te maken, maar zonder mensen aan hun lot over te laten. Het doet er toe om als werker veiligheid en continuïteit te kunnen bieden, zonder de groep afhankelijk van je te houden.

Ik zag dat bewoners- initiatieven creativiteit en verantwoordelijkheidsgevoel genereren

Het verlangen om iets te betekenen, voor jezelf, voor elkaar, voor anderen: dat kwam ik vaak tegen bij wijkbewoners. Mijn indruk is dat bewoners er graag voor elkaar wilden zijn en zich enorm aan elkaar optrokken. Een groep bood de kans om te verschijnen in vreugde en verdriet; dat werkte helend. Het was echter niet vanzelfsprekend dat het goed ging, dat was het nooit. Er was voortdurend een proces van vallen en opstaan. Daarom was het waardevol om mensen daarin terzijde te staan, en dat vroegen ze mij ook om te doen.

tabel 1

Overzicht contacten met het buurtpastoraat

	Aantal personen
Bereik	280
Regelmatig optrekken met buurtbewoners	85
Intensief optrekken met buurtbewoners	38

tabel 2

Culturele achtergronden van de opgebouwde contacten

	Aantal personen
Nederlands	212
Marokkaans - Nederlands	47
Turks - Nederlands	8
Andere achtergronden	13
totaal	280

tabel 3

Leeftijden opgebouwde contacten

	Aantal personen
Kinderen 0 - 12 jaar	0
Jongeren 13 - 18 jaar	1
Jongvolwassenen 19 - 25 jaar	19
Volwassenen tot 65 jaar	169
Volwassenen 65+	91
totaal	280

Er is zeker sprake van een 'multiplier-effect' in het werk.

Dit is echter in deze tabellen niet verdisconteerd.

Ik zag dat bewonersinitiatieven creativiteit en verantwoordelijkheidsgevoel genereren. Het leverde bovendien een gevoel van zinvolheid op, en een vorm van herstel voor mensen die in een herstelproces zaten. Het hielp daarbij, als deelnemers in de groep ook de communicatieve ruimte ervoeren om te zeggen wat zij wilden zeggen. Echte zeggenschap in de praktijk. Daardoor raakten mensen meer op elkaar betrokken, en werd de groep meer een groep. Ik merkte dat mensen baat hadden bij onderling overleg, waarbij er sprake kon zijn van collectief eigenaarschap van het overleg. Ook dat probeerde ik als 'veilige ruimte' te bewaken. Het ging mij niet zozeer om snelheid, efficiëntie, besluitvaardigheid of daadkrachtigheid, maar veel meer om een soort proces-kwaliteit, dat ieder zich gezien en gehoord wist, dat ieder de ervaring had dat het uitmaakte dat je er was, dat je er toe deed, volwaardig en gelijkwaardig.

Ik zag in het afgelopen jaar hoe waardevol het was wanneer mensen konden aansluiten bij een plek in de buurt: een locatie waar je mee kunt doen, mee mag doen. In meerdere buurthuizen of wijkcentra stimuleerde ik hetgeen in het jargon verstaan wordt onder 'dagbesteding' en '(re)activering'. Het ging vaak om bewoners die hun leven na een ontsporing weer op de rails wilden zetten. Ze komen gewoon uit de wijk en soms ook vanuit een situatie van begeleid wonen, via Stichting Exodus, via penitentiaire inrichtingen, vanuit de psychiatrie. Het ging vaak om mensen met meervoudige problematiek, maar dat was helemaal niet de focus en de insteek waarmee ik werkte. Als

Ik zag in het afgelopen jaar hoe waardevol het was wanneer mensen konden aansluiten bij een plek in de buurt: een locatie waar je mee kunt doen, mee mag doen

Ik probeerde mij door iedereen te laten raken; ik was blij als dat gebeurde

het lukte om de relatie goed te leggen, vriendschap op te bouwen, met mij en vooral ook met anderen die er al waren, kwamen deze nieuwe deelnemers in hun element en leerden zij gaandeweg talloze vaardigheden. Hoe eten klaar te maken, hoe gastvrij te zijn, hoe te overleggen, hoe afspraken te maken, hoe om te gaan met spanning en conflicten, hoe om te gaan met alle onderlinge verschillen en een middenweg te zoeken, hoe door te zetten ook als dingen niet altijd perfect gaan. Door dit te stimuleren trachtte ik te werken aan nieuwe kadervorming in de wijken. De mensen waren en zijn daarin deel van de oplossing van hun eigen problemen en coproductant van de activiteiten. In de ruimte van vriendschap, veiligheid en vertrouwen durfden mensen te verschijnen en zichzelf te ontwikkelen. Het belang van een laagdrempelige plek in de wijk waar dit plaats kan vinden is niet te overschatten.

Het kwam regelmatig voor dat medewerkers van het Buurtteam mij benaderden. Ze vroegen mijn medewerking aan de introductie van een 'cliënt' in het buurthuis of aansluitend aan een ander buurt- of bewonersinitiatief. Door de werkwijze van aanwezigheid op 'straatniveau' in de wijk kende ik veel van die plekken. Ik probeerde de verbinding te leggen tussen de 'cliënt' en actieve andere buurtbewoners. Maar voor mij waren mensen geen 'cliënt'. Ik probeerde mij door iedereen te laten raken; ik was blij als dat gebeurde. Ik stond het me toe te ontdekken dat er in ieder mens eigenlijk een leuk mens schuil gaat. Dat beleef ik als een wonder.

Eerste Daalsedijkbuurt

Introductie

Het eerste volle jaar dat ik in de Eerste Daalsedijkbuurt werk, voelde niet heel anders als de eerste zes maanden! Na de vertraging en het rondhangen van het eerste halfjaar, werd 2017 een jaar van stroomversnellingen en zich snel ontwikkelende relaties. De grootste verandering zat hem wel in de ziekte van Monique. Het was een schok voor haarzelf, voor mij, voor ons team en voor de buurt. Monique moest wéér gaan knokken. Heel de buurt leefde met haar mee. Er was ongeloof, onbegrip en verdriet dat die ellende nu weer Monique had getroffen. Iedereen vroeg me steeds hoe het nu met Monique ging. Ze leefden echt met haar mee en dat ebde niet weg na een paar weken; nu nog steeds krijg ik heel regelmatig die vraag. Dat Monique beter zou worden was iets dat iedereen, wie ik ook sprak in de buurt, haar zo ontzettend gunde. Dat was het belangrijkste. Maar de andere dingen gingen ook gewoon door. Binnen het team verdeelden we de taken van Monique. Heleen neemt de coaching over, Elizabeth een aantal buurtbewoners van buiten de wijk en ik een aantal buurtbewoners in de Daalsedijkbuurt.

Dat zorgde voor een verandering in mijn werk. Allereerst verschoof mijn focus van de kinderen en hun ouders ineens naar iedereen in de buurt. Ik heb me in het zoeken van contacten en relaties het hele jaar nog wel op de kinderen van de buurt gefocust. Ik probeer elke dag een tijdje in de speeltuin rond te hangen en ook op straat zoek ik contact met de kinderen van de buurt. Maar er ging vanzelfsprekend ook nogal wat tijd naar de contacten die Monique had opgebouwd in de buurt en die ik van haar overnam.

Wat ik zelf de lastigste verandering vond, was de manier waarop ik in relatie kwam met mensen. Het ging niet via een voorzichtige kennismaking, een toevallige ontmoeting of een terloopse groet. Ik ging nu op deze mensen af en nam zelf het initiatief. Bij de meeste gezinnen die ik overgenomen heb van Monique, ben ik eerst maar gewoon een kop koffie gaan drinken. Even mijn neus laten zien, soms vertellen wat Monique overkomen is en me beschikbaar stellen.

Rutger van Breemen

Buurtpastor in de Eerste Daalsedijkbuurt

Soms ging dat heel makkelijk en was de buurtbewoner, naast bezorgd om Monique, vooral blij, dat ik er voor hem of haar kon zijn als plaatsvervanger. Maar andere keren ging dat wat moeizamer. Ik ben niet Monique en ik heb er ook steeds voor gewaakt niet te doen alsof. Ik geloof dat authenticiteit een belangrijke eigenschap van een buurtpastor is en die kun je niet hebben als je niet dicht bij jezelf bent. Soms stond het verschil mijn werk in de weg. Bij sommige buurtbewoners is het niet veel verder gekomen dan een paar bezoeken of korte praatjes in het voorbijgaan. Soms was dat alleen al het simpele feit, dat ik een man ben en Monique een vrouw. Voor sommige buurtbewoners was het helemaal niet vanzelfsprekend om dingen als gezondheid of de opvoeding van de kinderen met een man te bespreken. De vraag “Wanneer komt Monique terug?” kreeg voor mij een dubbele betekenis: steeds weer werd ik geraakt door de betrokkenheid van buurtbewoners op Monique, ondanks al hun eigen sores. Maar aan de andere kant was het voor mij ook steeds een teken van het feit dat het gigantisch moeilijk is om Monique te vervangen.

Maar ondanks dat het zoeken was voor alle betrokkenen – met wisselend succes – heb ik wel kunnen werken aan het uitbreiden en verdiepen van de relaties die ik in de buurt heb opgebouwd. Het is geen

proces dat snel tot grote aantallen leidt, maar daar is het me ook niet om te doen. Het opbouwen van een echte, oprechte, diepgaande en vertrouwensvolle relatie kost tijd. Het is helemaal niet vanzelfsprekend dat je zomaar even je levensverhaal deelt met een relatief onbekend iemand, laat staan dat je zo iemand toelaat in je leven en een stuk met je mee laat lopen. Het helpt dat ik vaak nog te vinden ben in de buurt. Omdat ik rondloop, ergens even op een muurtje zit of omdat ik in de speeltuin ben. Dat maakt het mogelijk voor mensen om me te zien en me op neutraal terrein eens aan te spreken of iets te vragen. Soms gebeurt het spontaan omdat we ergens over zitten te kletsen. Dan wordt er ineens iets aangesneden waar de buurtbewoner dan op aanhaakt. Maar soms gebeurt het ook wat directer en spreekt een buurtbewoner me aan in de speeltuin of vraagt hij me om even bij hem langs te komen. Deze vindbaarheid en die (relatief) lege agenda, maken me beschikbaar als buurtpastor, voor alle mogelijke vragen en problemen. Iemand die wil luisteren naar wat de buurtbewoner kwijt wil, dingen die naar zijn of juist heel fijn; iemand die helpt bij ingewikkelde zaken met bureaucratie of instanties; iemand die heel praktisch kan helpen. De agenda wordt bepaald door de buurtbewoner, niet door mij.

De agenda wordt bepaald door de buurtbewoner, niet door mij. Dat is het mooie van ons werk. Maar soms ook ontzettend moeilijk.

Dat is het mooie van ons werk. Maar soms ook ontzettend moeilijk. De buurtbewoner maakt keuzes of doet dingen, die in mijn ogen misschien niet het verstandigst zijn. Dat is dan frustrerend of het maakt verdrietig. Maar wie ben ik dan om daar van bovenaf een andere keuze op te leggen. Natuurlijk bied ik, zoals een goede vriend of familielid dat zou doen, alternatieven of probeer ik samen met de buurtbewoner verder te denken en in beeld te krijgen wat de gevolgen zijn van bepaalde acties. Maar uiteindelijk is het de buurt-

tabel 1

Overzicht contacten met het buurtpastoraat

	Aantal personen
Bereik	65
Regelmatig optrekken met buurtbewoners	17
Intensief optrekken met buurtbewoners	12

tabel 2

Culturele achtergronden van de opgebouwde contacten

	Aantal personen
Nederlands	22
Marokkaans - Nederlands	12
Turks - Nederlands	20
Andere achtergronden	11
totaal	65

tabel 3

Leeftijden opgebouwde contacten

	Aantal personen
Kinderen 0 - 12 jaar	23
Jongeren 13 - 18 jaar	14
Jongvolwassenen 19 - 25 jaar	1
Volwassenen tot 65 jaar	24
Volwassenen 65+	3
totaal	65

bewoner die bepaalt en beslist. Wat die buurtbewoner ook kiest; ik blijf naast hem staan en trek met hem op. Dit 'op je handen zitten' oftewel de 'latende houding' maakt dat we écht naast de buurtbewoner kunnen staan en vanuit zijn leefwereld meetrekken op zijn tocht. Als reisgenoot, door alle voor- en tegen-spoed heen.

Betrokken, vol aandacht en scherp in haar waarneming

Eind maart 2017 kwam het verschrikkelijke bericht dat de borstkanker weer terug was bij onze collega Monique de Bree. Juist op het moment dat alles weer redelijk in balans was. In haar langere integratieproces waarin ze zichzelf opnieuw moest uitvinden en afscheid moest nemen van haar fulltime baan, was er nu een punt gekomen waarop ze met 20 uur per week en de coaching van onze nieuwe collega Rutger een goede invulling kon geven aan haar werk als buurtpastor. Wij waren blij haar weer terug te hebben in ons team. Haar jarenlange ervaring, haar scherpe analyses en haar collegialiteit zijn van grote waarde voor ons. En toen was de kanker opeens weer terug. Een hard gelag voor haar en haar man en allen die om hen heen staan, ook voor ons.

Monique heeft tijd gevraagd aan de artsen om haar werk nog zo goed mogelijk over te dragen en af te ronden en er was gelukkig een beetje ruimte om die te krijgen. Ook daarin kwam haar pastor zijn hart en nieren tot uitdrukking: de buurt en haar bewoners zo goed mogelijk achterlaten was voor haar voorwaarde om het werk neer te kunnen leggen. Van enkele bewoners gaf ze aan dat ze twijfels had of zij die stap naar een vervangende pastor wel durfden te wagen en dat bleek inderdaad voor sommigen een brug te ver.

Op Goede Vrijdag is ze gestart met de eerste chemo en heeft ze het hele traject nogmaals ondergaan en rond de kerst is ze geopereerd. Die operatie is goed verlopen en ook de chemo's hebben hun werk gedaan. Zo goed, dat er is besloten dat ze er geen bestraling meer hoeft te volgen. Geweldig! In deze hele periode heeft Monique zo af en toe mails gestuurd aan familie, vrienden en collega's om ons op de hoogte te houden van hoe het met haar ging. Deze mails hadden allemaal 'ziek' als titel.

Monique de Bree

Buurtpastor in de Eerste Daalsebuurt

Totdat de uitslag van de operatie volgde, toen veranderde 'ziek' in 'beter'. En de laatste mail, waarin ze vol dankbaarheid berichtte over het goede nieuws dat ze langzaam weer kon gaan denken aan herstel, omdat de genoemde bestralingen niet meer hoefden, noemde ze 'ziek-beter-best.'

Het is ongelooflijk bewonderenswaardig en ontroerend om te hebben ervaren hoe Monique als haar toestand dat toeliet betrokken bleef bij de buurtbewoners en bij de rest van het werk. Als we haar bezochten, werd het werk uitgebreid besproken, was ze vol aandacht en als vanouds scherp in haar waarneming. Het verschil was wel dat ze na zo'n bezoek in slaap stortte en daar nog tijden van moest bijkomen. Maar ze had het er graag voor over. Het is afwachten hoe haar herstel verder zal verlopen. Wij hopen en bidden voor haar herstel en proberen het werk zo goed mogelijk op te vangen, zodat ze ook de tijd en de ruimte voelt om te kijken wat voor haar wenselijk en mogelijk is.

Monique kan prachtig schrijven, dus willen we graag haar eigen woorden aan u doorgeven. Haar Ziek-beter-best mail eindigde als volgt: *Hopelijk hoef ik niet meer te schrijven, gaat het van hieruit stapje voor stapje beter en kom ik jullie successievelijk weer tegen in het gewone leven. Hoewel ik me realiseer dat dit echt tijd nodig zal hebben, is het gloren van gewoon leven een ontroerend vooruitzicht, evenals die weg daarnaartoe.*

Het is wat het is
Het is onzin
zegt het verstand
Het is wat het is
zegt de liefde
Het is ongeluk
zegt de berekening
Het is alleen maar verdriet
zegt de angst
Het is uitzichtloos
zegt het inzicht
Het is wat het is
zegt de liefde
Het is belachelijk
zegt de trots
Het is lichtzinnigheid
zegt de voorzichtigheid
Het is onmogelijk
zegt de ervaring
Het is wat het is
zegt de liefde

Erich Fried

Vertaling: Remco Campert

Elizabeth van Dis

Buurtpastor in Rietveldbuurt

Introductie

‘Guido is wie hij is.’ Deze zin bleef bij mij haken. Iedereen had een mening over Guido: Hij had geen verantwoordelijkheid genomen, hij was manipulatief en stelde zich dominant op. Zomaar wat uitspraken die ik voorbij had horen komen. Maar Rik van het buurtteam zag het anders: ‘Het kan wel zijn dat hij zich niet aan afspraken houdt en hij zich dominant opstelt, maar Guido is wie hij is. Hij heeft het moeilijk en daar moeten we wat mee.’

Aansluiten bij ‘wat het op dat moment is’. Ook in 2017 heb ik dat geprobeerd in uiteenlopende situaties. Aansluiten bij de chaos voorafgaand aan het groot onderhoud, bij het verdriet van een moeder om haar kind, bij de blijdschap van het behalen van een diploma of bij de onomkeerbaarheid van een ernstige ziekte.

Aansluiten bij ‘wat het op dat moment is’, ook in 2017 heb ik dat geprobeerd in uiteenlopende situaties

In dit jaarverslag wil ik u hiervan een indruk geven en u meenemen naar mijn werk in de Rietveldbuurt. U kunt eerst de feitelijke informatie lezen en vervolgens wordt dit geïllustreerd met een geanonimiseerd verhaal uit mijn werkpraktijk.

Aantallen en achtergronden van de bezochte buurtbewoners in 2017

In 2017 heb ik in samenwerking met woningbouwvereniging Bo-Ex ondersteuning geboden aan bewoners die hier behoefte aan hadden. In 2017 vond de laatste fase van het grootonderhoud aan de Rietveldwoningen plaats. Begin 2018 wordt het project afgerond en dan zijn er 388 woningen opgeknapt. Voor veel bewoners was het een stressvolle onderneming om al hun spullen in te pakken en in een logeerwoning te verblijven. Zeker bij gezinnen waar al het nodige speelde, liep de stress soms hoog op. Op 112 adressen heb ik me voorafgaand aan het grootonderhoud voorgesteld en heb ik met bewoners opgetrokken naar gelang zij hier behoefte aan hadden. Daarnaast heb ik bewoners ondersteund die ik al kende uit de voorgaande jaren.

De tabel hiernaast geeft weer met hoeveel bewoners ik – in welke mate – contact heb gehad. Onder bereik wordt een schatting van het aantal personen genoemd met wie ik in geringe mate contact heb gehad. Daaronder wordt het aantal personen genoemd met wie ik een periode geregeld contact heb gehad en ondersteuning bood. Er is ook een groep met wie ik (een periode) intensief optrok. Hiermee bedoel ik dat de problemen meervoudig en complex waren, waarbij mijn betrokkenheid om verschillende redenen urgent was. Vaak vroegen deze contacten om een extra tijdsinvestering.

De kinderen en jongeren met wie ik optrok, trof ik meestal in gezinsverband, waarbij ik zowel met hen als met hun ouder(s) contact had. In drie gevallen ben ik als maatje opgetrokken met twee tieners en een basisschoolleerling, die ik steunde met hun schoolwerk, sociale vaardigheden en andere zaken die voor hen belangrijk waren.

Toekomst van het werk in 2018

De afgelopen drie jaar zijn er een kleine 400 woningen door Bo-Ex opgeknapt. Dit groot onderhoudsproject was de aanleiding voor mij

tabel 1

Overzicht contacten met het buurtpastoraat

	Aantal personen
Bereik	259
Sporadisch optrekken met buurtbewoners	150
Regelmatig optrekken met buurtbewoners	95
Intensief optrekken met buurtbewoners	14

tabel 2

Culturele achtergronden van de opgebouwde contacten

	Aantal personen
Nederlands	18
Marokkaans - Nederlands	58
Syrisch	10
Andere achtergronden	23
totaal	109

tabel 3

Leeftijden opgebouwde contacten

	Aantal personen
Kinderen 0 - 12 jaar	31
Jongeren 13 - 18 jaar	12
Jongvolwassenen 19 - 25 jaar	4
Volwassenen tot 65 jaar	45
Volwassenen 65+	17
totaal	109

functie als buurtpastor in de Rietveldbuurt. Ik heb in samenwerking met Bo-Ex de bewoners bijgestaan die tijdens deze enerverende periode extra ondersteuning konden gebruiken. Daarnaast heb ik ook met bewoners opgetrokken die een beroep op mij deden omdat er andere dingen in hun leven speelden. Inmiddels heb ik veel buurtbewoners van de Rietveldbuurt leren kennen. Ik heb gemerkt dat het onderhoud aan de woningen een mooie manier was om met mensen in contact te komen om vervolgens een relatie op te bouwen met mensen die hier behoefte aan hadden. Ik heb gemerkt dat het echt werk is van de lange adem waarbij ik moet blijven investeren in bestaande relaties en in de contacten met nieuwe buurtbewoners. Ik ben dan ook heel blij dat de Bo-Ex, de gemeente Utrecht en het Kansfonds het mogelijk maken dat ik ook in 2018 in de Rietveldbuurt kan blijven werken. Omdat het groot onderhoudsproject begin 2018 is afgerond, houd ik wellicht wat tijd over, omdat ik mezelf niet op elk adres voorstel voorafgaande aan het groot onderhoud. Ik wil gaan onderzoeken of ik in die tijd iets kan betekenen voor de buurtbewoners van het aangrenzende buurtje 'Het Eindpunt'. Ik heb verschillende signalen gekregen van zowel het wijkbureau, jongerenwerkers van JOU als van sociaal makelaars van Vooruit dat dit ook een gesloten buurt is, waar ook veel multi-probleem gezinnen wonen, die vaak moeilijk bereikbaar zijn voor de reguliere hulpverlening. Gelijksortige signalen heb ik ook gehoord van bewoners uit de Rietveldbuurt die daar familie en of vrienden hebben wonen. Via hen heb ik intussen al een paar mensen die in *Het Eindpunt* wonen leren kennen. In 2018 hoop ik te ontdekken of ik iets kan betekenen voor meer gezinnen die in deze buurt wonen.

Ontmoetingen met de Religieuzen

In 2017 hadden wij twee ontmoetingen met de religieuzen uit verschillende ordes en congregaties. We zijn erg blij dat de religieuzen ons werk ondersteunen en voelen ons zeer met hen verbonden. Tijdens de bijeenkomsten die we dit jaar hebben gehad was er ruimte voor ontmoeting, bezinning en reflectie. Op de bijeenkomst in mei hebben we stilgestaan bij het thema 'gezonden zijn'. In het team en bestuur hadden we al eerder gesproken over de betekenis van zending. Toen het buurtpastoraat voor 2008 onderdeel was van de katholieke kerk kregen de pastores een zending vanuit het bisdom. Nadien gebeurt dit niet meer. De afgelopen tijd hebben we als team en bestuur gesproken over de vragen: 'zijn we gezonden om ons werk te doen?' en 'wie of wat zendt ons dan?'

Het was voor ons een bemoediging om te horen dat onze zoektocht rondom het thema 'gezonden zijn' van alle tijden is en op een bepaalde manier inherent is aan ons type werk in de marge van de kerk

Hier wilden we graag met de religieuzen over doorpraten en het was zinvol en bemoedigend om deze vragen met hen verder te verkennen. Verschillende religieuzen deelden dat zij eigenlijk een soortgelijk proces hebben meegemaakt. De meesten van hen hadden ook geen zending ontvangen en voelden zich soms ook verweesd. Zij stonden in hun werk vaak met hun voeten in de modder en vonden vaak geen aansluiting in de gevestigde kerkelijke structuur. Het was voor ons een bemoediging om te horen dat onze zoektocht rondom dit thema van alle tijden is en op een bepaalde manier inherent is aan ons type werk in de marge van de kerk. Het heeft ons gesprek over gezonden zijn weer in een ander perspectief gezet.

Ogen die mij zoeken,
volgen – tot hoever.

Ik ga een bocht om
waar geen licht komt

geen hand mij vastgrijpt
geen oor mijn stem herkent

geen stem mij groet
geen naam mij past

tot waar geen mens is
tot waar geen god is.

Ogen die mij zien
die mij aanzien, daar.

Huub Oosterhuis

Introductie

Zo'n drie jaar ben ik nu aan het werk in de Geuzenwijk. Een nieuwe naam voor de oude Betonbuurt in Zuilen, in Noord-West Utrecht. Uit deze buurt kwamen mij signalen ter ore van zowel buurtbewoners uit mijn oude buurt als van werkers en instanties dat het hier 'niet goed' ging. Tegelijkertijd kreeg ik ook het signaal dat men daar niet goed bij kon komen, omdat er veel geslotenheid zou heersen en dat het moeilijk was om achter de voordeur te komen.

Door onze ervaring met het werken volgens de presentiebenadering, waarbij de relatie voorop staat en we vanaf de straat langzaam vertrouwen proberen te winnen van de buurt en haar bewoners, dachten we dat dit een goede manier zou zijn om toegang te krijgen tot deze buurt en haar bewoners. Het proces van een bekend gezicht, een maatje worden in de buurt en voor sommige buurtbewo-

Heleen Heidinga

Buurtpastor in de Geuzenwijk

Voor mij is het iedere keer weer mooi om te merken dat schijnbaar doelloos ergens rondhangen, kleine gesprekjes voeren in de speeltuin, meespelen met kinderen of bij mensen op de koffie gaan en aansluiten bij hun dagelijkse dingen, helpt om mij erbij te vragen op het moment dat er noodzaak is voor de buurtbewoner

ners een vertrouwenspersoon worden, heeft zich dit jaar gestaag voortgezet en is in sommige gezinnen geïntensiveerd. Opnieuw bleek het een taai proces, dat in golfbewegingen ging. Ik hoop dat het verhaal hier onder dat ook van heel dichtbij toont. Het vertrouwen moet keer op keer bestendigd worden en blijkt zeer kwetsbaar. Voor mij is het iedere keer weer mooi om te merken dat schijnbaar doelloos

ergens rondhangen, kleine gesprekjes voeren in de speeltuin, meespelen met kinderen of bij mensen op de koffie gaan en aansluiten bij hun dagelijkse dingen, helpt om mij erbij te vragen op het moment dat er noodzaak is voor de buurtbewoner. Dit jaar ben ik op deze manier intensief bij drie nieuwe gezinnen betrokken geraakt, waar complexe zaken speelden met verschillende gezinsleden op verschillende vlakken.

Doordat ik mij als buurtpastor in het hele leven van een buurtbewoner begeef, krijg ik zicht op hoe dit alles met elkaar samenhangt en welke ballen een buurtbewoner allemaal tegelijk in de lucht moet houden. Dit in tegenstelling tot andere hulpverlening, die vaak in deelgebieden werkt (jeugd/één gezinslid met de meeste problemen/financiën/gezondheid). Ook heb ik vaak zicht op familie en vrienden, omdat ze dichtbij wonen en ik hen ook ken, wat helpt om van binnenuit te begrijpen waar iemand vandaan komt en waarom hij of zij deels is zoals hij is. Daarnaast ontmoet ik mensen op allerlei plekken waardoor er mogelijkheden ontstaan voor verschillende soorten gesprek; in de speeltuin kan het op een middag gewoon gezellig kletsen zijn; trots vertellen over je spreekbeurt, of over je kleinkinderen of uitwisselen hoe de feestdagen waren. En als er iets meer privé zaken gedeeld moeten worden, kan dit ook even samen zittend op een bankje, buiten het oor van de rest, op de hoek van een straat of thuis op de bank. Dit alles leidt tot een rijke en geschakeerde kennis over mensen, en een diep verstaan van hun leven met al hun kracht en kwetsbaarheid. Daardoor kan ik maximaal bij hen aansluiten om zo te zoeken naar hulp en steun die goed doet. Het stemt mij dankbaar als ik dat van buurtbewoners terug krijg, in welke vorm dan ook.

Aantallen en achtergronden van bezochte huishoudens in 2017

De tabel hiernaast geeft weer met hoeveel bewoners ik, in welke mate, contact heb gehad. Onder bereik wordt alle personen genoemd met wie ik in 2017 contact heb gehad; van contacten die nog niet zijn uitgedroefd tot een relatie tot de zeer intensieve contacten. Daaronder wordt het aantal personen genoemd met wie ik een periode geregeld contact heb gehad en ondersteu-

tabel 1

Overzicht contacten met het buurtpastoraat

	Aantal personen
Bereik	124
Regelmatig optrekken met buurtbewoners	33
Intensieve optrekken met buurtbewoners	22

tabel 2

Culturele achtergronden van de opgebouwde contacten

	Aantal personen
Nederlands	44
Marokkaans - Nederlands	50
Turks - Nederlands	18
Andere achtergronden	12
totaal	124

tabel 3

Leeftijden opgebouwde contacten

	Aantal personen
Kinderen 0 - 12 jaar	40
Jongeren 13 - 18 jaar	20
Jongvolwassenen 19 - 25 jaar	8
Volwassenen tot 65 jaar	52
Volwassenen 65+	4
totaal	124

ning bood. Er is ook een groep met wie ik (een periode) intensief optrok. Hiermee bedoel ik dat de problemen meervoudig en complex waren, waarbij mijn betrokkenheid om verschillende redenen urgent was. Vaak vroegen deze contacten om een extra tijdsinvestering.

Het ondersteunen van initiatieven die opkomen uit de buurt, wat betekent dat?

Ik ben langdurig en intensief bij een buurtbewoonster betrokken die veel eigen sores heeft maar daarnaast mantelzorger is voor meer dan tien ouderen. Toen haar eigen leven weer wat rustiger was, vertelde ze mij dat ze een droom had om deze kwetsbare oudere mensen ook te kunnen helpen met vervoer. Zelf heeft ze geen auto en ook geen rijbewijs. Ze had bedacht om een 45km autootje aan te schaffen om zo met oudere mensen leuke dingen te kunnen doen: samen naar de markt of even een boodschapje in het winkelcentrum, ouderen ophalen voor een buurtmaaltijd of een bingo of samen naar het ziekenhuis, omdat alleen je weg vinden ook ingewikkeld is etc. Voor deze zaken bestel je geen regiotaxi, omdat dat ten eerste veel te duur is voor sommige ouderen en je ten tweede geen uur op een taxi gaat wachten als je op een koude markt staat, dat werkt niet en daar is de regiotaxi ook niet voor bedoeld. Maar ze had geen geld voor zo'n autootje.

Ik vond het een wereldplan en ben met haar mee gaan zoeken bij wie we konden zijn om hier geld voor aan te vragen. Dat bleek een lange zoektocht, die vooral vertraging opliep door de manier waarop er met haar droom werd omgegaan. Toen we het idee bijvoorbeeld voorlegden aan een medewerker van de gemeente die jaarlijks een gesprek met *mensen met afstand tot de arbeidsmarkt* voert, zei deze dat ze dan een WMO-indicatie nodig had en dat ze die niet ging krijgen omdat ze niet gehandicapt was. Toen we nogmaals het plan uitlegden, zag ze daar geen enkel heil in en kapte het idee af. Wij gingen door met zoeken en kwamen uit bij het initiatievenfonds van het wijkbureau van de gemeente. Daar ontmoetten we meer openheid om verder mee te denken. We vormden een groepje dat met haar mee ging denken. We gingen ons licht opsteken bij een soortgelijk initiatief (*want samenwerken is goed*) maar daar kon geen sprake van zijn. We werden gevraagd te onderzoeken of een elektrisch autootje ook tot de mogelijkheden behoorde, *want groen en duurzaam is hip* en dan maak je meer kans op geld. Ook dat bleek geen optie omdat je actieradius dan veel te klein wordt. Maar als er naar gevraagd zou worden, hadden we antwoord.

Dit hele proces heeft bijna anderhalf jaar geduurd. Ik zag haar droom verworden tot een project dat bij de buurtbewoonster wegdreef. Uiteindelijk ging het hele feest nog bijna niet door, omdat ze gekort zou worden op haar uitkering, afgesneden zou raken van toeslagen etc. als ze bezit op haar naam zou krijgen, dat meer waard was dan een x bedrag, ook al werd dat bezit betaald uit een fonds van dezelfde gemeente als die haar uitkering uitbetaalt. Ook daar hebben we een constructie op gevonden: het autootje kwam op naam van Stichting Mekaar. Een sociaal makelaar dacht inmiddels ook mee en hielp de randvoorwaarden in orde te krijgen. Maar doordat het de auto van Mekaar werd, moest er binnen die organisatie nagedacht worden over juridische zaken zoals aansprakelijkheid en werd de buurtbewoonster

geconfronteerd met contracten tussen haar en de Sociaal Makel Organisatie. Door dit soort constructies zag ik het weer gebeuren: het was niet meer haar autootje, zij moest voldoen aan regels die niet de hare waren en het enige wat zij ervaaarde was vertraging en tegenwerking, niets ten nadele van individuele werkers.

Het is een wonder dat zij niet is afgehaakt. Dat was gebeurd als we niet samen deze weg hadden bewandeld en ik steeds naar beide kanten toe kon vertalen en bemiddelen. Ook de samenwerking met andere werkers die vasthoudend bleven binnen hun eigen organisaties heeft goed gedaan. Sinds augustus is haar droom werkelijkheid geworden en rijdt zij bewoners overal en nergens naartoe. Ze groeit, ze geniet en ze is nu al van onschatbare waarde voor zo'n 35 mensen die regelmatig met haar meerijden. Ik heb haar zien opstaan en een ander mens zien worden vergeleken met twee jaar geleden.

Thema's en signalen vanuit de leefwereld

Introductie

In de verschillende buurten waar wij als buurtpastores werkzaam zijn, zien wij dat met name kwetsbare bewoners met dezelfde soort zorgen en problemen te maken krijgen. Vaak kunnen wij deze problemen niet oplossen. Dat wil niet zeggen dat we dus niks kunnen betekenen. We kunnen naar mensen luisteren, en hen helpen weer wijs te worden uit zichzelf. We kunnen samen zoeken naar een spoor om in alle chaos en verwarring, bij levenskeuzes of hun botsen met instanties, in hun verdriet en hun verlangen, te ontdekken wie ze zijn en wie ze willen zijn; pastoraat op maat, aansluitend bij de leefwereld van de ander. Soms ontstaat er vanuit die ontmoetingen een mogelijkheid voor mensen weer op te bloeien; om ruimte te krijgen om zelf weer leuke dingen op te pakken of om de kinderen weer tot steun te kunnen zijn. Of er ontstaat een mogelijkheid naar het (opnieuw) betrekken van andere instanties of werkers. Soms ligt daar juist het probleem en moet dat besproken worden. En soms kan er eigenlijk helemaal niks, behalve het samen uithouden in de uitzichtloosheid. Hieronder een weergave van de thema's die dit jaar sterk naar voren kwamen. In de kaders leest u een viertal signalen die wij willen teruggeven vanuit het werk.

▪ Armoede / schulden

De stress, de schaamte die het geeft voortdurend geconfronteerd te worden met schulden, met rekeningen die niet betaald kunnen worden, met altijd nee moeten zeggen tegen je kinderen. En dan toch maar ja zeggen omdat je het niet meer kunt. En dan weer nieuwe schulden erbij hebben. Geen vangnet hebben die even iets kan opvangen voor jou. Afhankelijk zijn van instanties die beslissingen voor jou nemen. Geen baan kunnen vinden en je daardoor overbodig voelen. Ook kinderen voelen dat en ondervinden daar stress en schaamte van. Daarnaast waren er ook veel praktische vragen van het uitzoeken van een nieuwe zorgverzekering, kwijschelding aanvragen tot het doorlopen van de het traject om onder bewind te komen.

▪ Allerhande zorgen van en om de (klein)kinderen

Vragen over schoolkeuzes, over hoe het kind het doet op school, hoe om te gaan met grote emoties van kinderen binnen gezinnen waar veel aan de hand is, kinderen die ontsporen en ouders die met hun handen in het haar zitten, pesten en rouw bij kinderen. Onmacht, verdriet, schuldgevoel en praktische zaken (studiefinanciering aanvragen, OV aanvragen, inschrijven op een school, allerhande schoolkosten etc.) en zorgen en emoties omtrent het uit huis plaatsen van kinderen. Groepsdruk bij kinderen en volwassenen en hoe daar mee om te gaan.

▪ Overstappen naar speciaal onderwijs

Relatief vaak maken we mee dat een kind uit onze buurten de overstap moet maken naar speciaal onderwijs. Dit zorgt voor veel onrust en onzekerheid in een gezin. Vaak komt er schaamte bij kijken, omdat het speciaal onderwijs allerlei negatieve gevoelens oproept. Voor het kind is het een breuk: het moet weg uit een bekende omgeving en weg van vriendjes en vriendinnetjes. Voor ouders levert zo'n overstap vaak veel bureaucratistische rompslomp: leerlingenvervoer moet worden aangevraagd en de inschrijving moet worden geregeld, wat lastig is omdat er op veel scholen wachtlijsten zijn en het kind in de tussentijd thuis komt te zitten. Maar gelukkig zien we ook dat kinderen kunnen opfleuren op het speciaal onderwijs. Op hun oude school voelden ze zich onbegrepen en onzeker en hadden ze het gevoel dat ze niks konden. Daardoor kregen ze ook een hekel aan school. Op de nieuwe school veren ze vaak op, ontdekken ze nieuwe talenten bij zichzelf en gaan ze weer met plezier en zelfvertrouwen naar school.

▪ Criminaliteit / veiligheid

Er waren zorgen om kinderen, die nauwelijks nog door hun ouders te bereiken waren, omtrent keuzes in hun leven en keuzes van vrienden. Er was schaamte over kinderen / jongeren die het verkeerde pad op zijn gegaan en tegelijkertijd zorgen om de veiligheid van de rest van het gezin. Er waren gezinnen die onderling in de clinch lagen wat ook invloed had op de kinderen. Er zijn nog steeds inbraken in de buurt

die het gevoel van onveiligheid aanwakkeren. Er waren bewoners die gewelddadige conflicten mee hebben gemaakt en hier veel stress en angst aan overhielden.

▪ **Ziekte / gezondheid en ouderdom**

Op het gebied van ziekte en gezondheid was er zowel psychiatrische als fysieke als verslavingsproblematiek. Niet weten wat je hebt en iedere keer geconfronteerd worden met je grenzen en je daarin niet gehoord of begrepen voelen. Rouw en trauma's die je blijven achtervolgen en je leven kunnen beheersen. Verslaafd zijn en daar niet uit kunnen komen of fysieke klachten hebben door alle stress die je te verduren krijgt. Bewoners die de boodschap kregen ongeneselijk ziek te zijn. Zij werden met hun neus op de feiten gedrukt van de onomkeerbaarheid van een ernstige ziekte. Ouderen die moeten dealen met lichamelijke of geestelijke aftakeling, het afhankelijk worden en een steeds kleinere wereld krijgen.

▪ **Taal**

Rondom taal blijven er voor veel bewoners (zowel van Nederlandse als van niet-Nederlandse achtergrond) moeilijkheden om hun weg te vinden. Gesprekken op school zijn moeilijk, maar ook bij huisartsen en instanties. Er is hulp nodig om brieven te begrijpen en te beantwoorden etc. Om nog maar te zwijgen van de digitale wereld.

▪ **Allerlei thematieken rondom relaties**

Verliefd worden of zijn, zwangerschap en geboortes, conflicten hebben met je ouders, met je (ex) partner, de relatie met je ouders verbreken en de pijn die daaruit voortkomt, niet met en niet zonder je gezin kunnen, vechtscheidingen en hoe moeilijk dat is voor ouders en kinderen.

▪ **Wonen**

Bijstaan van bewoners tijdens het grootonderhoud in hun woning. Meedenken en zoeken in het vinden van een geschikte woning. Aan den lijven ondervinden hoe groot de woningnood voor onze doelgroep is. Het bijstaan van bewoners die te maken met overlast en conflicten in de buurt.

▪ **Trauma's uit het verleden**

Allerlei bewoners kampen met trauma's die nog steeds impact hebben op het leven van bewoners. Herinneringen aan een gewelddadige jeugd, dakloosheid, de vlucht uit een oorlogsgebied en uithuisplaatsingen zijn zaken die je altijd bijblijven en soms op eens weer opspelen en het dagelijks leven beïnvloeden.

▪ **Zingeving en levensvragen**

Bewoners die geconfronteerd werden met rouw en verlies en alle vragen die dit oproept. Het beseft dat je zelf sterfelijk bent als je een slechte diagnose krijgt, jezelf verzoenen met je leven voor je sterft (of juist niet), realiseren wat/wie je moet achterlaten bij je dood, proberen dat zo goed mogelijk te doen en te regelen, de sterfelijkheid van je partner, ouders, kinderen, huisdier.

Ook waren er bewoners die worstelen met identiteits- en religieuze vragen.

▪ **Eenzaamheid**

Aandacht hebben voor mensen die zich om uiteenlopende redenen eenzaam voelen. Meeleven met wat zij meemaken in hun dagelijks leven en soms met niemand kunnen delen. En samen zoeken hoe zij indien mogelijk uit hun isolement kunnen komen.

Lees verder op pagina 50

Armoede

Armoede gaat over veel meer dan een gebrek aan geld. Het gaat over financiën, maar ook het niet (meer) mee kunnen doen aan de maatschappij, vanwege het ontbreken van werk, onderwijs en sociale netwerken. Het gaat over de kwaliteit van je huis en van je buurt, waar iedereen in hetzelfde schuitje lijkt te zitten. De stress die armoede met zich mee brengt, geeft een veel te grote psychische belasting, waardoor mensen ziek worden en de spanning bij het hele gezin oploopt. Uiteindelijk gaat armoede ook over het ondermijnen van iemands waardigheid: we zien dat mensen die om hulp vragen of verplichte hulp moeten accepteren, voortdurend worden bejegend op basis van wantrouwen, dat er òver hen wordt beslist en ze geen erkenning krijgen voor hun persoonlijke verhaal. Als je bijvoorbeeld te horen krijgt van het UWV dat je je als eerste je katten weg moet doen, omdat die veel te veel geld kosten, terwijl zij de enige reden zijn dat je überhaupt nog leeft. Jouw bloedjes zijn in de ogen van de ander dan verworden tot een kostenpost die efficiënt weggewerkt kan worden. Of je hebt na heel veel aarzeling en maanden van prutsen met dubbele brillen, een bril van €75 uitgezocht. Je kunt niet gewoon betalen, maar moet toestemming vragen aan je bewindvoerder. Die de bril vervolgens kwalificeert als 'wel heel duur en vindt dat dat wel goedkoop kan.' En eerst een offerte van de brillenwinkel wil zien, voordat het geld gestort kan worden. Het is schrikbarend hoeveel bewoners hier mee te maken krijgen en op of onder het sociaal minimum zitten, zoals dat heet. Afgelopen jaar hebben wij in gesprekken met de gemeente die onderzoek doet naar

armoede en gezondheid en ook in gesprekken met politieke partijen dit signaal afgegeven en geprobeerd het perspectief van buurtbewoners voor het voetlicht te brengen.

De meerwaarde van werken vanuit de leefwereld

In onze ontmoetingen met buurtbewoners merken wij steeds weer hoe bijzonder het is om zonder specifieke opdracht te kunnen aansluiten bij datgeen wat erop hun pad komt. Vaak zijn wij betrokken bij verschillende aspecten van iemands leven of trekken we binnen gezinnen op met verschillende gezinsleden die elk met hun eigen vragen bij ons komen. We hebben zicht op individuele personen, maar ook op relaties binnen een gezin en onderlinge spanningen die er soms zijn. We merken daarin een verschil met veel andere hulpverleners of instanties die vaak veel fragmentarischer werken. Veelal zijn er voor diverse hulp- en zorgvragen verschillende betrokkenen die elk zicht hebben op hun eigen vakgebied en binnen een gezin op die ene persoon met een hulpvraag. Vanuit hun eigen professe doen zij een beroep op iemand, terwijl zij vaak geen weet hebben van alle anderen die ook een beroep doen op diezelfde persoon. Omdat wij aansluiten in de leefwereld bij de personen met wie we werken, hebben wij vaak wel zicht op wat er allemaal voorbij kan komen binnen een gezin. We zien hoe bewoners overvraagd kunnen worden door allerhande hulpverleners, nog los van allerlei reguliere afspraken waar mensen mee te maken hebben. Als buurtpastor proberen we bewoners te ondersteunen door met hen mee te gaan naar gesprekken om hun perspectief en (on)mogelijkheden bij andere hulpverleners en instanties duidelijk te maken.

Samenwerking met andere professionals

Onze positie als buurtpastor is in het veld van hulpverleners en instanties een bijzondere. Vanuit ons werk kiezen we voor een positie naast de buurtbewoner. We sluiten aan bij hun leefwereld en trekken samen met hen op. We blijven bij hen langs zij, ook als we daardoor in allerlei stormen terecht komen. Die bijzondere positie merken we ook in de samenwerking met andere hulpverleners. Bij veel hulpverleners is de samenwerking gelukkig prima. Ze zien welke meerwaarde het heeft om naast buurtbewoners te kunnen staan en vanuit hun leefwereld te redeneren. Ze maken dan ook graag gebruik van onze kennis en onze relatie met de buurtbewoner. Zo sluiten zij ook meer aan bij de buurtbewoner, soms met ons als 'oliemannetje' erbij. Er zijn ook hulpverleners die ons, door het woord 'pastor' niet serieus kunnen of willen nemen. Ze zien ons als welwillende vrijwilligers vanuit de kerk, of iemand uit het informele netwerk van de bewoner zonder kennis van (professionele) zaken. Ze steken dan ook weinig energie in goede samenwerking met ons en doen geen moeite om ons te betrekken. Als we iets met of voor de buurtbewoner willen doen bij deze hulpverleners gaat vaak de deur dicht. Tenslotte komen we ook veel hulpverleners tegen, die een grote welwillendheid hebben om (samen met ons) aan te sluiten bij de buurtbewoner, maar die door bureaucratistische of organisatorische redenen belemmerd worden. Zij hebben niet de tijd, de ruimte of mogelijkheid om mee te bewegen of buiten de kaders te denken of te handelen. Vaak willen deze professionals wel heel graag, maar zijn ze

met handen en voeten gebonden door regelgeving. Daardoor dreigen situaties van buurtbewoners vaak nodeloos erger of gecompliceerder te worden, terwijl een kleine interventie 'buiten het boekje om' veel kan schelen. Als buurtpastor stellen wij dan het systeem ter discussie en blijven wij steeds aan de bel trekken, als een luis in de pels om zo de stem van de bewoner te versterken en te proberen zijn of haar perspectief of agenda leidend te laten zijn.

Present kunnen werken met bewonersgroepen

De presente manier van werken resulteert er vaak in dat bewoners zélf iets gaan organiseren:

- een dagje uit
- een groep van bewoners met een psychiatrische achtergrond starten een eetclub
- een dansavond
- een vrouwengroep
- een cursus gezond eten

Dit is vaak zeer de moeite waard: het realiseert eigenwaarde en verbondenheid. Het zorgt ervoor dat buurtbewoners vaardigheden oefenen met elkaar. Een groep biedt een kans om te verschijnen in vreugde en verdriet, dat werkt helend.

Het doet er toe om hier als werker trouw aan te mogen blijven, om veiligheid en continuïteit te mogen bieden, zonder de groep afhankelijk van je te houden. Jammer genoeg ontdekken wij hierbij in de praktijk terughoudendheid op de werkvloer. De vraag leeft bij ons en onze collega-social makelaars: hoe lang mag ik optrekken met een buurtbewonersgroep?

De zorg is: "Ik mag niet langere tijd achtereen een groep begeleiden. Wanneer moet ik het loslaten?"

Deze terughoudendheid en zorg betreuren wij.

Komt dit de groepen ten goede?

Buurtbewoners willen best graag zelfstandig hun groep draaien, maar zijn daar in de eerste periode vaak nog niet aan toe. Zij hebben belang bij continuïteit.

De werker aan wie zij gewend zijn en die vertrouwd en veilig voelt zou langer moeten kunnen blijven, zonder hierin te overdrijven, uiteraard. Een vroegtijdig einde van de begeleiding of een opgelegde overdracht aan een andere werker betekent vaak verlies van veiligheid en vertrouwen en vertraagt het emancipatieproces in de groep.

Overdracht en samenwerking

1 Stichting Presentie

Onze samenwerking met de Stichting Presentie is belangrijk. Wij zorgen dat we zelf bijgeschoold blijven en nemen daartoe deel aan studieochtenden (Elizabeth, Heleen en Monique) en kaderbijeenkomsten voor gecertificeerden. (Monique en Heleen). Tegelijk stellen we onze kennis en ervaring beschikbaar om een bijdrage te leveren aan scholingstrajecten van de Stichting Presentie, met name rondom exposure; Heleen participeerde als praktijkdocent driemaal in de introductie cursus van de Stichting en was co-docent van training die Stichting Presentie verzorgde voor de Sociaal Makelaars van Stichting Mekaar. Heleen en Elizabeth hebben tijdens het Armoedecongres van het Kansfonds een workshop over hun werken volgens de presentie benadering gegeven.

2 Leefwereldteam

Met het Leefwereldteam, dat van start is gegaan in augustus 2013, geven we met Stichting Presentie, Stichting Buurtpastoraat Utrecht en Stichting Me'kaar vorm aan de ambitie van de gemeente in het kader van het vernieuwend welzijn om de meest kwetsbare groep burgers te bereiken en hen tot steun te zijn, gebaseerd en voortbouwend op reeds bestaand presentiewerk in achterstandswijken. In 2017 is het onvoldoende gelukt sociale professionals van andere organisaties hierbij te betrekken. Daarom hebben we met verschillende partijen gesproken om te kijken hoe we in aanloop op de nieuwe aanbestedingsfase van zorg en welzijn het leefwereldge-

richt werken breder kunnen delen en welke randvoorwaarden hierbij van belang zijn. Het onderzoek dat Stichting Presentie aan het Leefwereldteam heeft gekoppeld om de rol van de professional die op deze manier werkt, beter in beeld te krijgen is zo goed als afgerond en zal helpend zijn in de gesprekken in de verwachting.

3 TrainingsCentrum Kor Schippers (TCKS)

Titus maakte deel uit van het team trainers/begeleiders van het TCKS. Hier wordt deskundigheid verzameld rond diverse vormen van 'ingebodde presentie' in de wijk. De teamleden kennen uit eigen ervaring de uitdagingen waar werkers, bestuurders en wijkbewoners tegenaan lopen. Titus gaf op diverse werkplekken elders in het land begeleiding aan collega's die samen met vrijwilligers in een vorm van zelfbeheer een buurthuis probeerden te runnen en aan hun bestuur. Daarnaast gaf hij begeleidende intervisie aan coördinatoren van wijkcentra en inloophuizen en aan Sociaal Makelaars van Wijk & Co. In de stad Utrecht was Titus begeleidend betrokken bij het netwerk 'Dwarsverband'. Dit is een netwerk van wijkcentra voor en door buurtbewoners. Binnen dit netwerk zoeken de leden elkaar regelmatig op, delen zij kennis en inspiratie. Zo versterken zij elkaars positie.

4 De 'verhalengroep' als leerplek

Deze groep is een vorm van deskundigheidsbevordering, waarbij buurtpastor Titus Schlattmann collega's in de buurt uitnodigt bijeen te komen ten behoeve van kennisver-

sterking in de eerste lijn. Vanuit de ervaringsverhalen die concreet ingebracht worden door iedere werker ontstaan er spiegelmomenten en komen er inspirerende voorbeelden aan de orde. Dit draagt bij aan de inhoudelijke verdieping van ieders werk. Het gaat hier om een interdisciplinaire studiegroep: een groep waarbij collega's uit het eerstelijns-wijkwerk met elkaar werkervaringen uitwisselen door middel van praktijkverhalen. Door de feedback en de werking van de groep ontstaat een kwaliteitsimpuls voor het eerstelijns-werk. De werkers vergroten hun 'presentiegehalte' en hun arbeidsvreugde. Deze studiegroep heeft gewerkt aan een brochure over haar werkwijze en opbrengst. Begin 2018 komt deze brochure uit.

5 Religieuzen en Parochies

Ontmoetingen met de Religieuzen In 2017 hadden wij twee ontmoetingen met de religieuzen uit verschillende ordes en congregaties. We zijn erg blij dat de religieuzen ons werk ondersteunen en voelen ons zeer met hen verbonden. Tijdens de bijeenkomsten die we dit jaar hebben gehad was er ruimte voor ontmoeting, bezinning en reflectie. Op de bijeenkomst in mei hebben we stilgestaan bij het thema 'gezonden zijn'. In het team en bestuur hadden we al eerder gesproken over de betekenis van zending. Toen het buurtpastoraat voor 2008 onderdeel was van de katholieke kerk, kregen de pastores een zending vanuit het bisdom. Nadien gebeurt dit niet meer. De afgelopen tijd hebben we als team en bestuur gesproken over de

vragen: ‘zijn we gezonden om ons werk te doen?’ en ‘wie of wat zendt ons dan?’ Hier wilden we graag met de religieuzen over door praten en het was zinvol en bemoedigend om deze vragen met hen verder te verkennen. Verschillende religieuzen deelden dat zij eigenlijk een soort gelijk proces hebben meegeemaakt. De meesten van hen hadden ook geen zending ontvangen en voelden zich soms ook verweesd. Zij stonden in hun werk vaak met hun voeten in de modder en vonden vaak geen aansluiting in de gevestigde kerkelijke structuur. Het was voor ons een bemoediging om te horen dat onze zoektocht rondom dit thema van alle tijden is en op een bepaalde manier inherent is aan ons type werk in de marge van de kerk. Het heeft ons gesprek over gezonden zijn weer in een ander perspectief gezet.

De bijeenkomst van oktober stond in het teken van reflectie. We deden dit aan de hand van een werkvorm, waarbij we met twee kringen werkten met zowel pastores als religieuzen. In de binnenkring werd gereflecteerd op een casus van Elizabeth. De buitenkring reflecteerde op het reflectieproces. Na enige tijd bespraken we hoe we dit reflectieproces hadden ervaren en wat de mensen van de buitenkring was opgevallen. Vervolgens wisselden er enkelen van binnenkring naar buitenkring en zetten we dit proces voort. Het was zeer geschikte werkvorm, omdat we inhoudelijk diep op de casus konden ingaan en tegelijk ook oefenden met reflecteren en hierover nadachten. In de gesprekken bespraken we de context en personen binnen

het gezin uit de casus, de rol van Elizabeth als pastor en wie zij in die situatie kan zijn. In het reflectieproces kwamen eigen neigingen/oordelen en gevoelens naar boven. Dit proces zette de casus en het gesprek daarover in een ander licht en bracht ons op een diepere laag van reflectie. Zowel de religieuzen als wij hebben de bijeenkomst met deze werkvorm als waardevol ervaren.

Diaconale werkers, Parochies en de Pech en Mazzelpot Commissie

Afgelopen jaar hebben we drie keer een ontmoeting gehad met de parochiepastor die zich richt op diaconie en de teamleider van het DKCI (Diocesane Kerkelijke Caritas Instelling). We deelden het werk en bespraken de signalen van de verborgen noden en de problemen waar buurtbewoners mee kampen en hoe we hen hierin kunnen bijstaan.

Daarnaast hebben we ook samengewerkt met de parochies en de Katholieke Caritas Utrecht (KCU) ten behoeve van buurtbewoners in financiële nood. In 2017 zijn we drie keer uitgenodigd door de Pech en Mazzelpot Commissie. In deze commissie, die onder de KCU valt, bespraken we financiële aanvragen van buurtbewoners die om verschillende redenen in de knel kwamen te zitten. Meestal ging dit om kleine bedragen die vaak niet (of niet snel genoeg) elders konden worden aangevraagd. Soms heeft de commissie leningen verstrekt, zodat er ruimte kwam om op de aanvragen van de gemeente te wachten of om schulden met olopende rentes elders

over te nemen. Voor grotere bedragen hebben we dit jaar verschillende malen een beroep gedaan op de Parochiële Caritas Instellingen (PCI) in de stad. Sinds kort is er één stad brede PCI waar wij als buurtpastores een beroep op kunnen doen als er financiële noodsituaties in de buurt zijn waar geen andere fondsen voor beschikbaar zijn. Het is heel goed samenwerken met de PCI; zij streven naar een antwoord binnen 24 uur, denken mee, en geven ons het vertrouwen dat wij de situaties goed kunnen inschatten. Daar zijn we blij mee.

Net als andere jaren schreven we columns over ons werk voor een Utrechtse parochieblad.

Heleen heeft tijdens het een bijeenkomst van het Diaconaal Platform Utrecht een presentatie gegeven over haar werk met het accent op kinderen in armoede.

In mei gaf Heleen een interview aan de glossy Klooster! Een eenmalige uitgave van uitgeverij Adveniat die aandacht schonk aan het religieuze leven.

Verslag van de organisatie

Inleiding

De Buurtpastores zijn intensief bij buurtbewoners betrokken en vervullen van daaruit soms een brugfunctie naar hulpverlening, sociaal makelorganisaties en andere instanties. Daarom is buurtpastoraat betrokken bij de besluitvorming in de Gemeente rondom de inrichting van het Vernieuwend Welzijn. We praten en denken mee vanuit het perspectief van de buurtbewoners met wie we werken.

In het kader van de financiering van buurtpastoraat hebben we regelmatig contact met de gemeente en diverse lokale en landelijke fondsen om te zorgen, dat de werkzaamheden betaald kunnen worden. In dit deel van het jaarverslag beschrijven we de aard van de gesprekken met de Gemeente in 2017 en welke ontwikkelingen er ten aanzien van de fondsen geweest zijn. Tevens komt de samenwerking met Bo-Ex in de Rietveldbuurt aan de orde.

Gemeente

De gemeentelijke agenda werd in 2017 voor een belangrijk deel bepaald door de verdere uitwerking van het Utrechts Model van Vernieuwend Welzijn. Ter voorbereiding daarop zijn we dit jaar vooral in gesprek geweest over de nota's van uitgangspunten van zowel het Sociaal Makelen als van de Buurtteams voor de periode 2019 tot en met 2024. We hebben dat gesprek op verschillende niveaus gevoerd, zowel met ambtenaren als met politieke partijen en andere organisaties. Dat is gebeurd in bilaterale gesprekken en op Raadsinformatiebijeenkomsten.

Wat betreft de nota over de uitgangspunten van het sociaal makelen is onze inzet geweest om goede samenwerking op basis van specifieke kennis en expertise te ondersteunen. Daarnaast hebben we een pleidooi gehouden – samen met andere organisaties (Al Amal, Geldstromen door de wijk, Zorgverslimming, WishingWellWest) en een aantal zorgondernemers – om juist de kleine initiatieven in de stad de gelegenheid te geven ook in de periode 2019 tot en met 2024 verder te werken. De afgelopen jaren zijn hiermee veelbelovende ervaringen opgedaan, die in potentie grote financiële besparingen en sociale waarde opleveren. Organisaties, zoals Buurtpastoraat, leveren elk op eigen wijze een vernieuwende bijdrage aan:

- meer sociale samenhang en inclusiviteit,
- deelname van kwetsbare bewoners aan 'het gewone leven'
- en de sociale basis, de verbinding formele en informele zorg en 'de beweging naar voren' in de stad.

Deze bijdrage wordt niet alleen door Sociaal Makelorganisaties geleverd. De opgebouwde praktijk en expertise verdienen vertrouwen, voldoende ruimte en middelen om deze te kunnen continueren ook vanaf 2019.

De Stichting Buurtpastoraat heeft zich sterk gemaakt voor rechtstreekse financiering van het werk van het buurtpastoraat door de Gemeente in plaats van financiering via Onderaannemerschap van een of meer Sociaal Makelorganisaties. We vinden het een taak van de Gemeente om publieke middelen te verdelen. De Gemeente kan op basis van een wijkanalyse keuzes maken welke mix van kennis en expertise nodig is en welke organisaties daaraan een bijdrage kunnen leveren. De wijkbureaus dienen daarin een stem te hebben, omdat zij dichtbij de praktijken in buurten staan. We merken op dat de beoordeling door Sociaal Makelorganisaties niet altijd makkelijk is, omdat zijzelf financiële en organisatorische belangen hebben.

Wat betreft de nota van uitgangspunten van de buurtteams zijn we blij dat hierin uitgesproken wordt dat buurtteams nauwer gaan samenwerken met partijen die niet vanzelfsprekend onderdeel uitmaken van het Utrechtse Zorglandschap en die een belangrijke rol en verantwoordelijkheid hebben in het leven van kwetsbare Utrechtse. We zien dat als een uitgestoken hand naar onze organisatie. Verder spreekt ons de in de uitgangspunten geformuleer-

de grondhouding aan, waarin leren en ontwikkelen centraal staan. Ook de gelijkwaardigheid in de samenwerking en het gebruik maken van ieders expertise.

In het werken met buurtbewoners bij wie er in het leven veel speelt, zijn er in het werk van de Buurteams een aantal obstakels te signaleren:

- **De wachttijden**
Het is, wanneer er vanuit deze doelgroep dan eindelijk een stap gezet wordt en er echt iets op het spel staat, van het hoogste belang dat men dan terecht kan en de kwestie opgepakt wordt.
- **Wisselende contactpersonen**
Om deze bewoners verder te helpen zijn vaste contactpersonen per gezin of systeem belangrijk, omdat vertrouwen een basisvoorwaarde is. Nu zijn het per casus steeds weer verschillende mensen.
- **Onvoldoende outreachend en flexibel werken**
Naar onze waarneming staat de zorg in de leefwereld te komen niet hoog genoeg in de ontwikkelagenda. Er lijkt teveel van achter het bureau te gebeuren. Er zijn vragen waar je alleen mee aan de slag kunt als je de omgeving van de bewoner kent en kunt aansluiten vanuit de leefwereld.
- **Het voortdurend benadrukken van 'de eigen kracht'**
Voor deze doelgroep is dit een mantra die regelmatig averechts werkt. Waar nodig dient deze te worden losgelaten.

Fondsen

Omdat er eind 2017 financiering van werkzaamheden in de buurten Geuzenwijk en de Rietveldbuurt, die in driejarige projecten beschreven waren afliepen, is de Stichting Buurtpastoraat begin 2017 met alle fondsen in gesprek gegaan om voor de periode 2018 tot en met 2020 nieuwe afspraken te maken. Vooral omdat in die buurten een enorme vooruitgang geboekt is in het verkrijgen van vertrouwen van buurtbewoners en er op basis van de inmiddels ontstane relatie veel zinvolle ondersteuning te bieden is.

Met het Kansfonds heeft dat geleid tot steun voor het werk in Hoograven-Zuid naast een laatste bijdrage voor Geuzenwijk. Aan de inspiratiedagen van het Kansfonds in het kader van het project "Opvoeden en opgroeien in armoede" hebben we deel genomen en in de zomer hebben Heleen Heidinga en Elizabeth van Dis een workshop verzorgd over werken vanuit de presentiebenadering op de landelijke armoedeconferentie van het Kansfonds.

Met KCU zijn nieuwe afspraken gemaakt, zij zijn een zeer belangrijke partner die naast een bijdrage voor Geuzenwijk ook algemeen bijdraagt aan het werk.

Voor Porticus hebben we, door hen gevraagd naar ons in documenten geformuleerd beleid, in een notitie onderbouwd wat we voortdurend doen om grensoverschrijdend gedrag te voorkomen in het werk. De cultuur van reflectie waaraan we hard werken met elkaar is daarbij

een essentieel uitgangspunt.

In verband met het werk in Geuzenwijk hebben we gesprekken gevoerd met de Protestantse Diaconie Utrecht en met Kerk in Actie. De Protestantse Diaconie Utrecht levert een financiële bijdrage. Wat Kerk in Actie gaat doen was begin 2018 nog niet bekend.

Oud Roomsch Katholieke Aalmozenierskamer van de Oud Katholieke Kerk draagt bij aan het werk in Geuzenwijk. Daarnaast is er een gesprek geweest, waarin wederzijds ervaringen zijn uitgewisseld van de priester van de Oud Katholieke Kerk met Rutger van Breemen en Jan Franken. Titus Schlatmann heeft op verzoek van Aartsbisschop Vercammen deelgenomen aan een jaarlijkse diesviering en daar over het werk van Buurtpastoraat verteld.

Bo-Ex

Buurtpastoraat heeft in 2017 een goede samenwerking met Woningcorporatie Bo-Ex ervaren. Bo-Ex faciliteert de buurtpastor, geeft af en toe signalen door ten behoeve van bewoners waar extra aandacht nodig is en respecteert de vertrouwelijkheid die de pastor in haar werk in acht neemt. Ook heeft Bo-Ex meegewerkt om extra financiering vanuit de Gemeente via het wijkbureau voor het werk van buurtpastoraat te generen. De projectleider heeft aangegeven dat de renovatie op een positieve manier verlopen is qua tijdpad en medewerking van de bewoners. Naar zijn inschatting heeft het werk van de buurtpastor mede daartoe bijgedragen.

Interne organisatie

Personeelsbezetting en beleid

Er is dit jaar veel energie gestoken in de gezamenlijke casusbesprekingen van situaties uit het werk. Met de huidige teamsamenstelling heeft dat voor een goeie feedback over en weer gezorgd en is de ontwikkeling van het werk voortdurend onderwerp van gesprek geweest. Qua personele zaken heeft vooral de uitval van Monique de Bree wegens borstkanker vanaf Goede vrijdag 2017 grote impact gehad. Voor de vervanging van de werkzaamheden van Monique is ervoor gekozen dit zoveel mogelijk door de collega's te laten gebeuren. Heleen Heidinga heeft de begeleiding van Rutger op zich genomen. Elizabeth van Dis en Rutger van Breemen hebben een aantal individuele contacten van Monique overgenomen. Op het eind van het jaar hebben we vastgesteld dat die vervanging maar ten dele plaats gevonden heeft. Dat komt o.a. omdat een aantal mensen waarmee Monique contact heeft geen gebruik heeft gemaakt van het aanbod met een collega-pastor. Soms omdat er in hun leven geen aanleiding toe was en soms omdat de stap naar een nieuw iemand te groot voor hen bleek. Dat is de andere kant van werken vanuit een relatie. Het heeft ook te maken met het feit dat een aantal van die contacten niet in een buurt woont waar onze pastores werken. De pastores komen deze mensen niet bij toeval tegen, wat normaal gesproken wel vaak gebeurt.

De aanstelling van Rutger van Breemen is gecontinueerd door het overeenkomen van een tweede jaarcontract.

In het kader van scholing en toerusting is er een leerzame dagcursus "Omgaan met grensoverschrijdend gedrag" gevolgd door het team van buurtpastores samen met de directeur. Naast het theoriedeel, werd in een praktijkdeel met een acteur geoefend.

Klachtencommissie

In de klachtencommissie vonden personele wisselingen plaats: Bernard Höfte nam de taak over van voorzitter van mevrouw Joke Kranenburg. Tot de commissie trad toe mevrouw Cobi van Breukelen. Er zijn in 2017 geen klachten binnengekomen.

Heidag

Voor de heidag mocht de Stichting Buurtpastoraat weer gebruik maken van het schoollokaal van de Oud Roomsche Katholieke Aalmoedenierskamer. In de ochtend hebben we samen het jaarverslag van 2016 uitgebreid inhoudelijk besproken. En in de middag zijn we onder begeleiding van Henk Witte met elkaar nader in gesprek gegaan over het thema: “Gezonden... en verder...” Henk is emeritus bijzonder hoogleraar Xaverius-leerstoel voor Ignatiaanse spiritualiteit en theologie.

Al wat langere tijd is ‘pastorale zending’ een terugkerend thema van bezinning. De denkwijzen erover lopen ook wel wat uiteen, al wordt algemeen gedeeld dat voor het werk van de buurtpastores het “je gedragen mogen weten” een krachtig steunende en legitimerende notie is. Een formele zending wordt, naar de algemene opvatting, verleend door een kerkelijk instituut. In de huidige omstandigheden zoekt de Stichting niet in die richting. De werkmiddagen die pastores en bestuur tweemaal per jaar met religieuzen hebben, worden zeker ervaren als vorm van inbedding in de christelijke (kerkelijke)traditie. Inspiratie zoekend en vindend in het Evangelie is dit een situatie om voornamelijk samen ‘uit te houden’ en onze gedachtewisseling hierover voort te zetten.

Organisatie

2017 is het jaar waarin we zijn gaan werken met de uitkomsten van de teamcoaching: de ontwikkeling naar een zelfsturend team, dat gefaciliteerd wordt door een directeur en een bestuur. Begin 2018 wordt dit geëvalueerd en wordt gekeken waar er nog verbeteringen te behalen zijn. In ieder geval is iedereen heel positief over de 3-wekelijkse teambesprekingen, waarbij altijd een concrete casus uit het werk vertrekpunt van gemeenschappelijke reflectie en doorontwikkeling van het werk is.

In het najaar 2017 is het kantoor van het Buurtpastoraat verhuisd naar Oudegracht 33. Jarenlang genoot de Stichting inwoning in het katholieke kerkcentrum Nicolaas-Monica op het Boerhaaveplein. De parochiële reorganisatie maakte de huisvesting onzeker.

Een nieuw onderkomen is gevonden in een pand van de Zusters Augustinessen van St. Monica, daarin samenwonend met de EUG (Evangelische Universiteits Gemeente).

Staat van baten en lasten 2017

	Werkelijk 2016	Begroting 2017	Werkelijk 2017
	€	€	€
Baten			
5.1 ▪ Subsidies	267.975	287.000	272.879
5.2 ▪ Overige inkomsten	30.622	20.000	25.591
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Netto-opbrengsten	298.597	307.000	298.470
Lasten			
5.3 ▪ Personeelskosten	258.382	283.000	247.370
5.7 ▪ Activiteitenkosten	3.082	2.000	4.283
5.4 ▪ Huisvestingskosten	3.180	4.000	3.508
5.5 ▪ Bestuurskosten	1.480	2.000	982
5.6 ▪ Algemene kosten	16.599	15.500	16.860
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Totaal kosten	282.723	306.500	273.003
Resultaat uit normale bedrijfsuitoefening	15.874	500	25.476
5.8 ▪ Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	635	0	160
5.9 ▪ Rentelasten en soortgelijke kosten	166	500	203
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Uitkomst der financiële baten en lasten	469	- 500	- 43
Resultaat boekjaar	16.343	0	25.424
Resultaatbestemming			
Egalisatiereserve	0	0	14.291
Algemene reserve	16.343	0	11.133

10

8

9

7

5

6

4

2

3

1

WELCOME
GOODBYE